

Novela rozpočtových pravidel

Od nového roku čekají poskytovatele i žadatele o dotaci ze státního rozpočtu změny. Dne 24. října 2017 prezident republiky podepsal návrh zákona, kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů a další související zákony. Kromě technických změn zákona nás v procesu poskytování dotací ze státního rozpočtu čeká zejména aplikace zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Důvodem vytvoření nové právní úpravy je v první řadě zastaralý stav současné úpravy, který byl vývojem judikatury již překonán. Přesto, že na dotaci nebo návratnou finanční výpomoc (dále jen „dotace“) není právní nárok a z této premisy bude vycházet i nová právní úprava, nenalezneme v demokratickém státě obhajitelný důvod omezovat právo žadatele o dotaci, který se domnívá, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, obrátit se na soud, aby přezkoumal takové rozhodnutí. Většinou samozřejmě není důvod, aby se žadatel na soud obrátil, bylo-li mu v jeho žádosti vyhověno. Ustálený výklad, však současnou nemožnost soudního přezkumu rozhodnutí vztahoval jak na rozhodnutí kladné, tak na rozhodnutí žádost zamítající.

Současná úprava rovněž vylučuje použití správního řádu, ale nestanovuje jiný procesní postup, který by poskytnutí dotace upravoval. Zdlouhavost standardního dvoustupňového řízení je zřejmě příčinou, která původně vedla zákonodárce k úvaze o vyloučení použití správního řádu z celého procesu poskytování dotací. Jelikož se, však při poskytování dotací jedná o výkon veřejné správy, nelze proto, bez dalšího, použití správního řádu zcela vyloučit, aniž by vznikla mezera v právním řádu, rozvírající nůžky mezi postupem poskytovatelů, a přiměřenou jistotou a předvídatelností rozhodnutí správního orgánu.

V soulad s Listinou základních práv a svobod a obecnými principy fungování státní správy uvede otázku

přezkoumatelnosti rozhodnutí poskytovatele dotace a procesního postupu novela rozpočtových pravidel účinná od 1. ledna 2018, která § 14 odst. 5 rozpočtových pravidel, ve znění účinném do 31. prosince 2017: „Na rozhodnutí podle odstavce 4 se nevztahují obecné předpisy o správním řízení a je vyloučeno jeho soudní přezkoumání.“ zrušuje.

Plná aplikace správního řádu by jistě znamenala vysoké administrativní zatížení a časovou náročnost celého procesu, novela proto přináší jakýsi kompromis s částečným využitím správního řádu a částečnou úpravou procesů přímo v rozpočtových pravidlech v podobě **jednostupňového řízení s možností soudního přezkumu** a na něj navázaného přezkumného řízení.

Podívejme se nyní blíže na vybraná ustanovení a jejich dopad na poskytovatele i žadatele o dotaci či návratnou finanční výpomoc (dále jen „žadatel o dotaci“).

Novela do zákona zavádí nový institut (nový §14j), výzvu k podání žádosti o poskytnutí dotace a stanovuje její povinný obsah. S odkazem na obsah výzvy je rovněž upraveno **právo poskytovatele** (nový §14k) **vyzvat v průběhu řízení žadatele k:**

- doložení dalších podkladů nezbytných pro vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace,
- odstranění vad žádosti,
- úpravě žádosti, lze-li předpokládat, že upravené žádosti bude zcela vyhověno.

Řada žadatelů a příjemců dotací si nyní říká, že to není nic nového. Mají pravdu. Někteří poskytovatelé tyto postupy využívali již dříve a novela zákona „jen“ přizpůsobuje legislativní stav zavedené praxi.

Vedení řízení je dle novely zcela logicky svěřeno poskytovateli (nový § 14g), kterým může být subjekt vyjmenovaný v § 14 odst. 2 rozpočtových pravidel. Stejně tak, logicky, **je účastníkem řízení stanoven žadatel o dotaci** (nový § 14i) a oproti obecné úpravě správního řízení je z účastenství vyloučen kdokoliv další. Na základě podané žádosti tedy poskytovatel vede řízení o žádosti, kterou může **rozhodnutím** (nový § 14m):

- schválit, zamítnout, částečně schválit či částečně zamítnout

V případech, kdy:

- žádost nebyla podána ve stanovené lhůtě,
- žadatel o dotaci neodpovídá okruhu oprávněných žadatelů,
- žádost trpí vadami a výzva k podání žádosti nepřipouští možnost jejich odstranění (nový § 14j), nebo
- žadatel o dotaci neodstraní vady ve stanovené lhůtě (nový § 14k odst. 2)

poskytovatel řízení **usnesením zastaví**.

Co tedy ovlivní poskytovatele při rozjímání, zda úpravy žádostí připustit nebo o žádostech rozhodovat meritorně? Jak již bylo řečeno, řízení bude vedeno jako **jednostupňové, bez možnosti podat odvolání či rozklad, rovněž obnova řízení se nepřipouští**. Avšak rozhodnutí poskytovatele bude soudně přezkoumatelné, a přestože je v této souvislosti připuštěno též přezkumné řízení pro uspokojení žalobce, který se domáhá zrušení rozhodnutí poskytovatele, riziko správních žalob bude hrát v hledání odpovědi na naši otázku prim. Obsah rozhodnutí o poskytnutí dotace novela upravuje obdobně, jako je tomu do 31. prosince 2017, ale povinné **náležitosti výrokové** části jsou upraveny odkazem na nový § 14 odst. 4 až 7 rozpočtových pravidel pouze pro rozhodnutí, kterým bude žádosti alespoň částečně vyhověno. Někteří poskytovatelé, však

budou muset upustit od praxe uvádět v rozhodnutí částku, do jejíž výše může být dotace poskytnuta (§ 14 odst. 4 písm. c). Dotace bude poskytována v jasné stanovené výši. Otázka neúplného vyplacení byla již dávno vyřešena povinností dotaci finančně vypořádat se státním rozpočtem a zavedením § 14e. Zrušením kontroverzní části § 14 odst. 4 písm. c) rozpočtových pravidel, tedy nejasné stanovené výše dotace částkou, do jejíž výše může být dotace poskytnuta, se zároveň vyřeší otázky, které zůstávaly otevřené. V této souvislosti novela den vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace striktně určuje **okamžikem poskytnutí veřejné podpory nebo podpory malého rozsahu** (de minimis).

Rozhodnutí, kterým se žádost o poskytnutí dotace zcela zamítá, poskytovatel vydá nejpozději **do 30 dnů ode dne, kdy vydal veškerá rozhodnutí**, kterými jsou finanční prostředky na základě výzvy poskytnuty, takto stanovuje pořádkovou lhůtu novela.

Poskytnutí dotace ve správním řízení **se vztahuje na všechny žádosti předložené po 31. prosinci 2017, vyjma žádosti o účelovou podporu**, jinou než na specifický vysokoškolský výzkum, podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů. Na žádosti o účelovou podporu, vyjma specifického vysokoškolského výzkumu, se ustanovení týkající se vedení řízení, odstranění vad žádosti, doložení dalších podkladů, úpravy žádosti a vydání rozhodnutí, nepoužijí (nové § 14g- 14q).

Ať už bude novela znamenat převrat v poskytování dotací či nikoliv, existuje vždy řada jiných důvodů proč se na nový rok těšit! Úspěšný nový rok všem!

Hana Horáková